

Mot nya HORIZONTER

SEKKÖPARE OCH ANDRA KRIMINELLA
Så får de hjälp av Svenska kyrkan

KONFALÄGER I DOMKYRKAN
Spännande sätt att "läsa"

Vill du bli medlem i Svenska kyrkan?

Registrera dig på svenskakyrkan.se/medlem/bli-medlem

Eller ring för hjälp, se kontaktuppgifter nedan.

Vad händer i kyrkan?

ETT AXPLOCK ser du på sidorna 11-13 i detta nummer. I kalendern på respektive församlings hemsida eller via appen Kyrkguiden i din telefon hittar du mer.

Se: svenskakyrkan.se/appen-kyrkguiden

Du kan även prenumerera på Månadsbladet för Karlstads pastorat.

Anmäl dig via kontaktuppgifterna nedan.

VILL DU KONTAKTA DIN FÖRSAMLING?

GRAVA:

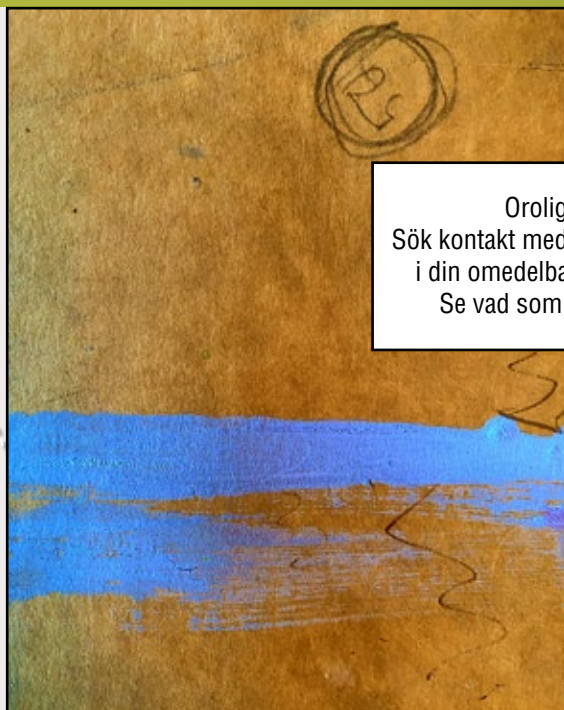
svenskakyrkan.se/grava
grava.pastorat@svenskakyrkan.se
054-53 62 20

HAMMARÖ:

svenskakyrkan.se/hammaro
hammaro.forsamling@svenskakyrkan.se
054-51 24 00

KARLSTAD:

svenskakyrkan.se/karlstadspastorat
karlstads.pastorat@svenskakyrkan.se
054-14 14 00

Orolig?
Sök kontakt med en horisont
i din omedelbara närhet.
Se vad som händer.

Bild: Hans Kvarnström. Följ Dagdroppar på Instagram eller bloggen universitetskyrkankarlstad.blogspot.com om du vill se fler.

Det är en solig dag och jag har bestämt mig för att se något nytt. Från Karlstad går turen ner till sydspetsen på Hammarö med Vänerkustens öppna landskap. Efter att ha parkerat bilen vandrar jag ner till Skage fyr. Bortanför ligger både Värmlandsnäs, Dalbosjön och Kinnekulle, men jag ser dem inte härifrån. Jag blickar ut över Segerstadsnäset och i bakgrunden syns rökpelaren av vattenånga från pappersbruket i Grums. Mot den blå himlen blir den till ett svagt men vackert moln. Jag promenerar vidare längs stranden tillsammans med min hund som gjort mig sällskap denna dag. Hela tiden gör hon mig uppmärksam på det helt nära. En lukt, en vattenspöl, en fågel.

Efter ett tag kommer vi fram till ett vindskydd. Det ryker i eldstaden och efter att ha lagt på några kvistar blir det liv i elden. Vi blir stilla och spejar ut mot vattnet. Det är som horisontlinjen öppnar något hos oss båda, en hund tillsammans med en medelålders man. Hunden börjar nu bli otålig och vill vidare. Vi fortsätter längs stigen genom skogen och det känns bra att vara omsluten av tallar. I naturens liv får saker vara som de är. Träd är brutna, en sten ligger över en annan. Något växer, något är på väg att försvinna. Kanske är det därför vi mår bra av att vara i naturen. Den förstår sig inte; den är som den är. Snart når vi parkeringen och färden går åter mot Karlstad. Väl framme möts vi av stadens färger, former och människor – allt i en salig och livlig blandning.

Det här numret handlar bland annat om att finna vägen vidare. Den kristna förkunnelsen talar om en Gud som möter oss från framtiden. En Gud som visar oss nya stigar att vandra på. ●

DAN FREDRIKSSON
domprost i Karlstads stift

läs KYRKNYTT på nätet
svenskakyrkan.se/karlstadspastorat/kyrknytt

KYRKNYTT
Karlstads pastorat
Västra Kyrkogatan 5, 652 24 Karlstad

redaktionsråd
Louise Albrecht, Marie Lundström och
Helena Söderqvist

tryck
LÖWEX Trycksaker AB, Växjö
ISSN 2001-6212

ansvarig utgivare och redaktör
Cecilia Hardestam 054-14 15 32
cecilia.hardestam@svenskakyrkan.se

grafisk form
Maria K-Back, Whiter Shade

Svenska kyrkan

FOTO PETER PASALIC ÖSTBORG

Gör kyrkoklassikern – träffa biskopen

IFJOL LANSERADE Karlstads stift *Kyrkans lilla klassiker* som en hjälp för den som är nyfiken att lära sig mer om kristen tro och vill få in nya vanor. Och första helgen i mars bjöd biskop Sören Dalevi in alla som klarat klassikern till biskopsgården i Karlstad för att fira.

– Det var väldigt lyckat, det kom drygt tjugo personer och vi delade erfarenheter och reflektioner. Det blev fina samtal, säger han.

Den som missade tillfället behöver inte misströsta. Klassikern går fortsatt att göra, ensam eller tillsammans med andra. Alla som klarar klassikern och skickar in ifyllda foldrar bjuds in till biskopsgården i september 2024. ●

Läs mer på:

svenskakyrkan.se/karlstadsstift/en-svenskkyrklig-klassiker

För dig som vill göra skillnad – för dig själv och hela världen

DEN ÅTTONDE DAGEN är en ny rörelse för människor som vill lova sig själva att leva annorlunda och protestera mot orättvisor och slöseri som hotar livet. Med hjälp av veckans rytm markeras viljan till inre och yttre omställning – i solidaritet med allt levande och till stöd både för enskildas livsavgöranden och för politiska beslut.

Fredagen blir en dag för protest mot människans ohämmade utbredning på jorden. Söndagen en köpfri dag vikt för vila och kontemplation men rik på kultur, natur och gemenskap.

Bland initiativtagarna finns förre ärkebiskopen KG Hammar och eko-teologen Sven Hillert. ●

NYFIKEN? Läs mer och skriv under för en hållbar förändring i din vardag, en förändring som också är bra för hela världens klimat och biologiska mångfald: skapelseexistens.se/attonedagen

”Den åttonde dagen i sjudagarsveckan bär hopp om att allt kan förändras. Den åttonde dagen ger livsmod i nuet och tro på att trender kan vändas.”

– Sven Hillert –

Hemestra billigt stiftet runt

SOMMAREN ÄR EN TID fylld av förväntan och drömmar om spännande resor och upplevelser. Men i de tuffa tider vi har just nu kan hemester komma att bli det självklara valet för många. Misströsta inte – i kyrkans värld finns det en stor mängd fina och plånboksvänliga upplevelser att ta del av.

Svenska kyrkan i Karlstads stift lyfter fram sommarens utbud genom en sommarkampanj på sociala medier och på Youtube.

Det finns massor av arrangemang: sommarmusik med allt från visor till klassiskt, mysiga sommarcaféer, äventyrliga tornuppstigningar och guidningar i gammalkyrkor med mycket lokal historia. Eller kanske vill du prova att vandra i vackra kyrkoreservat eller på uråldriga pilgrimsleder? ●

HITTA det mesta på svenskakyrkan.se/karlstadsstift/sommar eller ladda ner appen Kyrkguiden och leta efter dina hemesterfavoriter!

FOTO CHRISTER HÖGLIND

Sexhandeln i Värmland

Den som tror att prostitutionen försvann när sexköp blev kriminellt 1999 har inte pratat med polisinspektörerna Anna Linderholm och Elin Kempainen i Karlstad. De är en del av den grupp som jobbar med bland annat människohandel och prostitution.

– Det finns tre huvudarenor för prostitutionen i Värmland, säger Anna Linderholm. Kringresande kvinnor som bor på hotell, vandrarhem, i airbnb-lägenheter eller stugor. Flickor och unga kvinnor i Värmland som lägger ut bilder och filmer av sexuell karaktär och kan dras in i prostitution samt massagesalonger som erbjuder mer än vanlig massage.

DE KRINGRESANDE KOMMER till exempelvis Karlstad, Kristinehamn och Arvika några dagar i månaden och marknadsför sig på nätet.

Ibland är kvinnorna ensamma, men ofta två, tre tillsammans. De är nästan alltid från utlandet, ofta från Rumänien eller Nigeria.

– Troligen har de hallickar, menar Elin, men kanske inte på plats utan kvinnorna kan vara styrda från sina hemländer.

– Men det finns undantag, tillägger Anna. Två systrar vi träffade pluggade till läkare i Rumänien och sa att de prostituerade sig för att ha råd att fortsätta plugga.

DE UNGA VÄRMLÄNSKOR som lägger ut bilder och filmer lockas av äldre män att sälja mer avklätt material. När det visar sig att de kan få pengar för en fysisk träff tänjs gränserna.

– En träff var säkert inte deras tanke från början, säger Anna.

Polisen har inte resurser att kontinuerligt följa nätsidorna där det här händer. Ibland måste andra brott prioriteras.

– Men när vi unga på väg in i prostitution försöker vi träffa dem, säger Anna. Vi berättar om riskerna, kontaktar föräldrarna och socialförvaltningen. Familjen och den unga måste erbjudas hjälp och stöd.

Massagesalonger med misstänkt sexhandel finns på många håll i Värmland. Förutom friskvårdsmassage erbjuds sexuella tjänster. De mycket lågavlönade massöserna förväntas sälja sex för att dryga ut lönen.

Det händer att det finns inslag av människohandel. Kvinnorna lockas hit från andra länder under falska förespeglingar.

– Vi får in tips från allmänheten, säger Elin, men vi vill gärna ha fler.

– Det går att tipsa anonymt – och du måste inte veta säkert, avslutar Anna. ●

1 av 10 har köpt sex

En undersökning av Folkhälsoinstitutet 2017 tyder på att nästan var tionde man har köpt sex och att fyra av fem sexköp gjorts utomlands.

De senaste fyra åren har polisen i Värmland anmält i snitt 17 sexköpare om året till åklagare.

Tipsa Polisen:

[polisen.se/om-polisen/kontakt/tipsa-polisen/tipsa-polisen-via-webben](https://www.polisen.se/om-polisen/kontakt/tipsa-polisen/tipsa-polisen-via-webben)

HÄR FINNS HJÄLP ATT FÅ

KAST Värmland (Köpare Av Sexuella Tjänster)

- drivs av Svenska kyrkan, Karlstads kommun och Region Värmland och är öppen för alla i Värmland.
- KAST-mottagningar finns på åtta platser i Sverige.
- Verksamheten startade 2019.
- KAST Värmland har haft mellan fem och 20 klienter per år.

Kontakt: kastvarmland@karlstad.se eller 0200-29 09 00. Öppet hela sommaren.

KROPP

Att se ner på misstänkta som grips av polisen är lätt. Det är enklast att vända sig bort från torskare, rånare och bedragare. Men om alla är lika mycket värda ska de väl behandlas med respekt och omsorg? Därför finns Svenska kyrkans personal nära dem som hamnat snett i livet.

Text: Ulrik Scheller

TILL SALU

När polisen griper en misstänkt sexköpare berättar de om KAST (köpare av sexuella tjänster), en mottagning för samtalsstöd till sexköpare, män med problematisk porrkonsumtion och deras anhöriga. Lisa Krogdal är diakon och en av samtalsterapeuterna på KAST Värmland.

– Jag har världens bästa jobb, säger hon och förklarar varför det känns bra att möta män i total kris, män som gjort bland det mest förbjudna.

– Jag får vara en del i deras utvecklingsprocess när de kommer tillbaka till livet. Jag är den som ställer de utforskande frågorna, den som ser till att de inte är alldeles ensamma, den som hjälper dem att hitta ljusglimtar och möjligheter.

MÄNNEN KOMMER FRÅN ALLA samhällsskikt, är i alla åldrar och finns i väldigt olika sammanhang privat och i yrkeslivet. Det kan vara småbarnspappor, äldre gifta män, riktigt unga män med många vänner eller mycket, mycket ensamma män med låg självkänsla.

Gemensamt för alla är ett problematiskt porranvändande, som tar mycket tid från resten av livet. Då blir steget inte långt till webbsidor där de ser var det finns sex att köpa och kan läsa (och skriva) recensioner om kvinnorna som säljer sex.

Lisas erfarenhet är att alla männen mår extremt dåligt, men att bakgrunden till sexköpen skiftar: en dålig relation med partnern, ett sökande efter kickar, sexuell variation, spänning eller som ett försök att dämpa ångest.

– Jag är inte här som domare, säger hon. Männen kommer med sina erfarenheter och jag försöker ha en icke vetande, icke dömande approach.

– Mitt hantverk som samtalsterapeut är en slags fingerfärdighet i att skapa en trygg stämning och ställa frågor som inte handlar om att anklaga. Frågorna är ganska öppna: ”Hur kommer det sig att du hamnade här?” eller ”Var är du med dig själv just nu?”.

Ofta blir det fem-tio samtal med varje klient, men vissa kommer bara en gång.

– Det tror jag handlar om ett flyktbeteende, att inte orka ta tag i sin situation.

MÄNNEN VÄLJER VAD SAMTALET ska börja med. Lisa leder det försiktigt vidare för att han ska komma underfund med vad han gör i sitt liv och vart det leder. Kanske också förstå varför han köper sex.

Hon försöker skapa en förståelse för vad sexköpen innebär för kvinnan som säljer sin kropp. I sexhandeln är det andra än kvinnorna som tjänar mest på att de utnyttjas – hallickar, bordellägare eller människosmugglare lockar kvinnor till Sverige med jobbloften och tvingar dem sedan att sälja sex.

En del män blir förtvivlade när de inser att deras agerande är en del av sexindustrin. Andra tycker att sexköp är som att köpa vilken tjänst som helst, en affär på lika villkor.

Även om de allra flesta skäms och känner skuld, är några mest arga för att de klantat sig och åkt fast. Alla är dock oroliga för vad som ska hända när det kommer ut vad de gjort. De närmaste känner sig svikna, lurade och upplever ofta en stark sorg.

– Det blir en djup förtroendekris med många bottenar. Den är besvärlig och tar tid att ta sig igenom. Det är inte säkert att relationerna någonsin blir bra igen. ●

Tänk dig att du är inlåst i ett litet, kallt rum 23 timmar om dygnet. Utan telefon och dator, utan kontakt med någon utomstående. Vecka ut och vecka in. Kanske i månader.

Varför är kyrkan i häktet?

Text och bild: Ulrik Scheller

Innanför den här porten vid polishuset i Karlstad möter diakon My André de inlåsta som inte får träffa någon utomstående under häktningstiden – en oerhört påfrestande situation.

Tänk dig också att de enda du möter är vakterna som kommer med mat och en gång om dagen tar dig till en inhägnad rastgård där du kan promenera runt, runt i en timme och där himlen är den enda utsikten. Du får inte bestämma vad du ska äta, eller när, inte när du ska duscha. De enda du får träffa är din advokat och en person från en kyrka eller muslimsk församling.

SÅ ÄR LIVET FÖR de brottsmisstänkta – alltså inte dömda – som häktats med restriktioner, för att de inte ska kunna störa polisutredningen. Det är ofta just de här människorna som gärna vill prata med My André, diakon, som jobbar på häktet en eftermiddag varje vecka.

– Det är inte mycket jag kan göra, berättar My, men de allra flesta vill prata med någon. Det är ensamt att sitta inlåst 23 av dygnets 24 timmar.

– Jag tror att det alltid är bra att sätta ord på det vi har inombords, fortsätter hon. Det känns bra om någon lyssnar utan att döma.

DE SOM FÅR RESTRIKTIONER under häktetiden är ofta misstänkta för grova brott. Det kan vara ekonomiska brott, misshandel, mord, våldtäkt eller något annat. En del av dem ångar sig, andra är bittra och skyller allt på andra. Många tänker på hur deras situation drabbar partnern, barnen och de närmaste släktingarna. Och får ångest av det.

– Jag har inte så svårt att känna empati och ibland sympati för de häktade, säger My, men det är svårare att känna för dem som är bittra och skyller på andra. Då får jag ännu mer gå in min professionella roll.

My André menar att det är oerhört påfrestande att vara avstängd

från mänsklig kontakt och inte veta hur familj och vänner mår och heller inte göra det man brukar. Häktetidens osäkerhet gör det värre. Blir jag frikänd eller dömd till ett långt straff? Efter en dom vet man om det blir frihet eller fängelse; det är lättare att förhålla sig till.

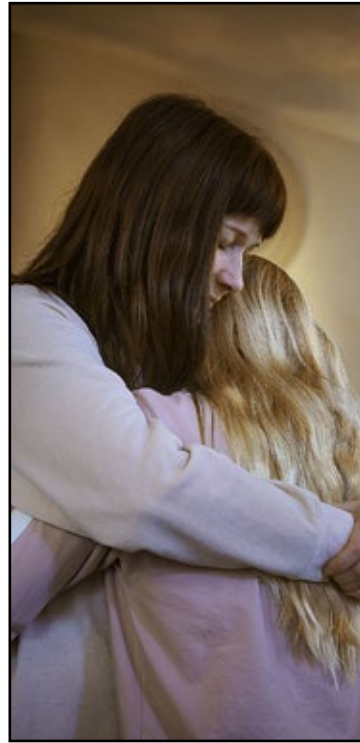
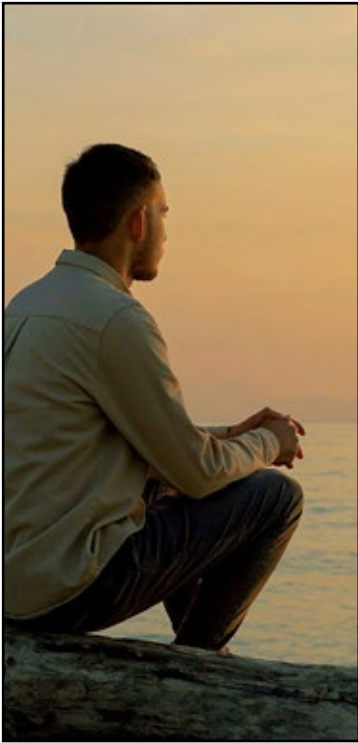
IBLAND HAR MY undrat varför intagna pratar så öppet. Då pekar de på den gröna diakonkragen – de lutar på tystnadsplikten. Ofta är tro ett ämne i samtalen, andra gånger avhandlas själva brottet eller drogmissbruk och nära relationer.

Den intagna styr oftast samtalet och Mys roll är den lyssnande medmänniskan som inte dömer, men försöker förstå och visa att hon bryr sig. Det kan räcka långt. ●

”Jag satt i fängelse och ni besökte mig.”

Häktet i Karlstad har 73 platser. 43 av dem är för intagna med restriktioner. Kriminalvården har givit Nämnden för andlig vård (NAV), där de flesta kyrkor i Sverige är med, uppdrag att sköta besöksverksamheten. Besökarna är präster, pastorer, diakoner men också imamer och företrädare för andra religioner. Alla har tystnadsplikt. Samfunden bekostar verksamheten.

Det finns flera bibelord som förklarar varför kyrkorna deltar i arbetet, t ex: ”Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var hemlös och ni tog hand om mig, jag var naken och ni gav mig kläder, jag var sjuk och ni såg till mig, jag satt i fängelse och ni besökte mig.” (Matteus 25:35–36, Bibeln)

7 av 10 söker inre frid

Text: Cecilia Hardestam | Magnus Aronsson/IKON

Under en månad har fyra av fem personer andliga behov och mest av allt söks inre frid. Det visar en dansk undersökning.

I undersökningen, som är världens största studie av andliga behov hos en befolkning och tog åtta år att genomföra, deltog närmare 27 000 personer. Av dessa rapporterade mer än 80 procent att de haft minst ett andligt eller mycket starkt andligt behov månaden närmast undersökningen, en siffra så hög att den överraskade forskarna.

I studien hade forskarna delat in de andliga behoven i fyra undergrupper, enligt en modell som ofta används i vetenskapliga undersökningar: inre frid, existentiella behov, generativitet och religiösa behov.

Hela 70 procent av personerna uppgav att de hade haft behov av inre frid och önskade uppnå den till exempel med andra runt sig eller med dem man älskade – eller så sökte man inre frid inför det faktum att man en gång ska dö. Önskningarna kunde också handla om sökandet efter frid med Gud eller med det liv man levt och de sår man fått under dess gång.

På andra plats bland behoven danskarna uttryckte kom de existentiella med 63 procent. Det är behov som står för det som handlar om meningen med livet, men även om att få tala om döden, liv efter döden och förlåtelse. Därefter kom generativitet, något som 41 procent gav uttryck åt och som rör sig om saker som altruism, medmänsklighet, omvårdnad och om att få göra skillnad. På fjärde plats hamnade de religiösa behoven, 18 procent hade till exempel känt behov av att vända sig till Gud i bön eller delta i religiösa ceremonier eller samlingar.

En av slutsatserna i studien är att befolkningen, trots att Danmark ligger lågt vad gäller religiös praxis, är väldigt öppen inför det andliga.

Tyvärr svarar forskarrapporten inte på vart danskarna vänder sig med sina andliga behov. Men rapporten kan få stor betydelse inom hälso- och sjukvården och ge vägledning kring hur kropp, själ och ande samverkar.

När det gäller sjukdomar kan man, enligt Världshälsoorganisationen, WHO, tala om fysisk smärta, psyko-social smärta och andlig smärta – och störst osäkerhet råder just kring bemötandet av den andliga smärtan.

Genom undersökningen kan man nu säga något lite mer om hur behoven ser ut, hur de kan ändras över tid och hur de kan fångas upp.

Det handlar till exempel om att ställa frågor om hur den sjuke egentligen mår och kanske ställa följdfrågor som: ”Hur påverkar detta dig som människa?” eller ”Har du något du hoppas och tror på som skulle kunna hjälpa dig?”.

Nu ska forskningsgruppen följa upp studien genom att se närmare på vilka specifika andliga behov som finns hos sjuka människor, bland annat dem som drabbats av cancer eller kol samt hos personer med nära dödenupplevelser. ●

Studien:

- heter ”Spiritual needs in Denmark: a population-based cross-sectional survey linked to Danish national registers”.
- genomfördes mellan 1 november och 13 december 2021.
- bygger på ett underlag på 104 137 danskar över 18 år. Av dessa svarade 25,6 %, vilket gör undersökningen till den största i världen vad gäller ”spiritual needs” (andliga behov).
- beskriver de andliga behoven och ser hur de skiftar vad gäller bland annat ålder och kön.

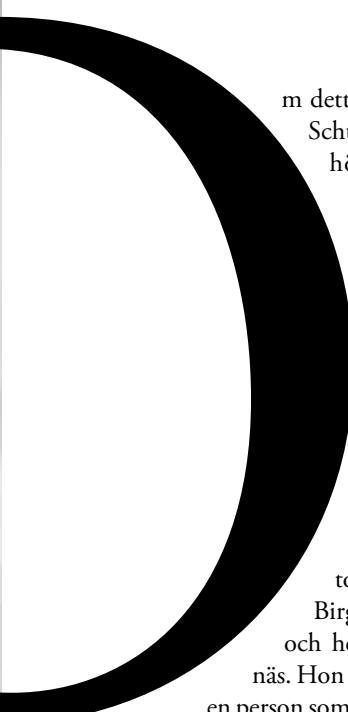

Eric Schüldt har prisats för sin förmåga att få kulturkändisarna att prata om existentiella frågor. Nu är han aktuell med *Sökarna*, en podd där tron står i centrum.

Han pratar om Gud – utan att det blir konstigt

Text: Kristina Lindh | Bild: Rickard L Eriksson

Om detta var en podd med Eric Schüldt skulle lyssnarna nu höra andaktsfull pianomusik i lurarna. Det är så de inleds, avsnitten i *Sökarna*, serien som under våren bjudit på djuplodande samtal med författare, musiker och andra kulturpersonligheter.

Men nu är detta inte en podd. Det är en telefonintervju och i bakgrunden hörs motorljud. Eric är på väg till Birgitta Ed, nybliven präst och hemmahörande i Strängnäs. Hon råkar också vara gift med en person som heter Ulf Kristerson och som är Sveriges statsminister.

I poddavsnittet som sedan sänds kommer Birgitta Ed berätta om vägen till prästyrket, om självklarheten i tron och om relationen till de döda. Hon kommer säga att hon kan känna att de döda är mer närvarande än när de levde. Hon kommer också avslöja att Elisabeth Ohlsons "Paradiset" – bilden som skapade het diskussion när den hängdes upp och sedan togs ner i St Pauli kyrka i Malmö – numera hänger i Sagerska huset i Stockholm. Det var Birgitta Ed själv som köpte den. Det är också hon som nysst låtit flytta tavlan från villan i Strängnäs till statsministerbostaden.

Om konstflytten vet Eric ännu inget. Han sitter bakom ratten och försöker komma i rätt stämning inför intervjun. Det är ett läge som innebär att han släpper taget om researchen han gjort och gör sig öppen inför mötet.

– Jag är mån om att det blir ett samtal där andra frågor ställs än vad intervjupersonerna vanligtvis brukar få, säger han.

Sökarna produceras av föreningen Valv och hade premiär den 20 februari. Först ut var författaren Johannes Anyuru, tätt följd av Wera von Essen, författare även hon. Podden klättrade snabbt på topplistorna i genren andlighet.

– Det finns inte så många rena intervjupoddar, jag tror att det är det som gör att den gått hem. Jag har gjort programmen ungefär som om de skulle sändas i Sveriges Radio. De är lite mer redigerade och ambitiöst klippta jämfört med många andra poddar, säger Eric.

Han vet vad han talar om. Sedan 2015 har han gjort programmet *Myter och mysterier* för Sveriges Radio, tillsammans med idéhistorikern Per Johansson. Under våren har det 109:e och sista avsnittet sänts.

Det är nu ett femtontal år sedan journalisten och radioproducenten Eric Schüldt dök upp i offentligheten och där snabbt mutade in en egen plats. Det började med bloggen *Sorglösheten* 2008 och fortsatte sedan med flera uppmärksammade radioserier. Han har poddat för Expressen och lett program om klassisk musik i P2. 2015 fick han DN:s kritikerpris Lagercrantzén.

Den röda tråden är den existentiella frekvensen.

I *Sökarna* är frekvensen oftast explicit kristen. Eric talar med gästerna om deras tro. Det har många gånger blivit närgånget och personligt.

Men det är viktigt att samtalen inte förvandlas till bikt eller terapi, förklarar han.

– Jag tänkte på det när jag hade Patrik Hagman som gäst (teolog och författare, reds anm.). Jag tror inte jag hade kunnat göra den intervjun om inte Patrik Hagman redan skrivit en bok om sitt liv, där han berättar om hur hans son och fru dog. Då hade jag varit rädd för att han hade blivit pressad att berätta saker som är obearbetade. I och med att boken finns visste jag att han bottnade i sin berättelse.

Inspirationskällan till *Sökarna* kommer från den amerikanska podden *On Being*, där programledaren börjar varje avsnitt med en och samma fråga: Hur såg du på andlighet när du var barn?

– Min tanke med *Sökarna* är att gå helt in i en religiös värld och att tala om Gud utan att det är konstigt.

I Sverige är det fint att säga att man söker. Att söka är att vara vidsynt. Den som säger att hen tror riskerar att framstå som en person som slutat vara i rörelse. Den positionen vill man inte ta. Eric säger att han vill visa att bilden av att tro är lika med stagnation inte stämmer. En tydlig religiös övertygelse är fullt förenlig med rörelse och utveckling, säger Eric.

Han har tidigare beskrivit sitt eget sökande och talat om hur han som liten hade en "allvarstörst".

” Att bejaka troende människor, oavsett om de är kristna eller muslimer, måste samhället klara av, särskilt när man haft en så stor invandring som vi haft.

Nu säger han att det var ett slags barnatro.
– Jag bad till Gud för att få olika saker eller för att bli befriad från sånt jag tyckte var läskigt. I tonåren växte jag ifrån det där, både från tron och kyrkan.

Avgörande för den han är i dag, en bekännande kristen, var mötet med den ekumeniska kommuniteten på Bjärka-Säby i Östergötland. Han hittade sedan ett snarlikt sammanhang i Stockholm och började så småningom delta regelbundet i mässan i en katolsk församling. Där har han nu sitt andliga hem.

– När jag själv har svårt att tro känner jag att kyrkan tror åt mig. Jag har aldrig lyckats läsa Bibeln, jag får väldigt lite ut av egen bibelläsning. Jesus skrämmer mig, jag tycker han är sträng. Men kyrkans ritualer och sakrament (heliga handlingar, reds anm) fungerar. De är ingången för mig. Något väldigt handfast.

I sakramenten finns också mystiken.

– Den katolska mässan är speciell, i alla fall där jag går. Det är tyst i kyrkorummet. Vi kan vara femhundra personer. Efter kommunionen (nattvardsgången, reds anm) sitter vi alla helt ljudlösa. Det är otroligt starkt.

Till upplevelsen hör även nattvardsteologin, säger Eric. Brödets och vinets förvandling, och det allvar som tron på förvandlingen för med sig.

I början av sin karriär som existentiell samtalsledare upptäckte han att den där allvarstörsten som han hade burit på och känt sig rätt ensam om i själva verket var utbredd. Samtidigt kunde han konstatera att det ofta rädde beröringskräck kring religion.

I dag, ett tiotal år senare, beskrivs kulturen som genomsyrad av andlig och religiös nyfikenhet. Frågan är hur utbredd den nyfikenheten är, om beskrivningen speglar verkligheten och inte bara kultursidorna.

– Kultursidorna publicerar helt klart fler texter som har med de här frågorna att göra. Och jag tror att det finns en öppenhet hos en yngre generation som inte är rädd för de här sammanhangen på det sätt som äldre kan vara.

Samtidigt noterar han att det knappast är några ringlande köer till de kyrkliga miljöer som han rör sig i. När han frågar vänner om de vill följa med till kyrkan blir svaret oftast nej.

– Där hade jag större förhoppning förr i tiden. Jag trodde ”nu kommer alla dras med i det här”. Så har det inte riktigt blivit. Tro ses fortfarande som något suspekt som man inte ska göra en stor grej av utan hålla privat.

Det gäller inte minst synen på islam, menar Eric. Han pekar på hur Johannes Anyuru, författaren som inledde Sökarpodden, är ”den kanske ende muslimen” i dag som skriver och pratar om sin tro på ett sätt som når ut till den breda allmänheten.

– Det är en konstig utveckling. Vi borde ha en morgonsoffornas imam. Att bejaka troende människor, oavsett om de är kristna eller muslimer, måste samhället klara av, särskilt när man haft en så stor invandring som vi haft. Alla kommer inte vara helt sekulära i det här landet.

Att söka är allt annat än en privat angelägenhet, säger Eric. Han ser sökandet som ett viktigt redskap för att kunna förstå och förhålla sig till världens frågor och till tidens tvärsäkerhet.

– Att ta sökandet på allvar är att vara en god samhällsmedborgare. Varje människa behöver reflektera över de stora livsfrågorna, det gör att hela samhället blir lite vuxnare.

Dessutom blir man mindre rädd för döden. Det är i alla fall vad som hänt honom själv. Nyligen skrev han en text i tidskriften *Pilgrim*, om de präster han träffat genom åren och hur den gemensamma nämnaren för dem är att de inte är rädda för döden.

– Det är otroligt inspirerande. Min egen dödsrädsla är inte helt borta men den är klart mindre än förr. Jag ser det som kristendomens stora grej, tron på att döden inte är slutet. ●

NAMN: Eric Schöldt

ÅLDER: 44 år

BOR: I Stockholm

FAMILJ: Hustru och en dotter

GÖR: Kulturjournalist och programledare

AKTUELL MED: Podden ”Sökarna”, gör ”Text och musik” i P2 och har just avslutat det mångåriga radioprogrammet ”Myter och mysterier”.

Utställningar & boksläpp i domkyrkan

BIBELN I FILMEN

Ett föredrag om Bibeln och filmens historia i då- och nutid med präst Mikael Erikhans. Fika serveras.

NÄR: 8 augusti 10.00–12.00

VAR: Grava församlingshem

18/6–13/8 "Presenningsikoner", Mats Hermansson

Vernissage efter gudstjänsten söndag 18/6 12.15

25/8–23/9 "Droppar ur ett liv i rörelse", Hans Kvarnström

Vernissage med boksläpp fredag 25/8 17.00–19.00

Grava kyrka

ÖPPETTIDER: 18/6–27/8 må–fr 8.00–15.30

KONSTUTSTÄLLNING

Eneida Grenegård, Ulrika Grenegård och Gudrun Hellström. **Vernissage** söndag 18 juni i samband med gudstjänsten kl 11.00

UPPTÄCK KYRKAN PÅ EGEN HAND

Det finns guidningar för både barn och vuxna. Start i vapenhuset.

ÖPPETTIDER HAMMARÖ KYRKA

Mån–fre 10.00–16.00 samt lör–sön i samband med gudstjänst.

SOMMARGUDSTJÄNSTER

GUDSTJÄNST I MIDSOMMARTID

24/6 11.00 Kyrkokören Resonans medverkar med sommarsånger, kyrkfika i gröngräset, komplettera gärna med egen kaffekorg, Acksjöns kapell.

24/6 11.00 Gudstjänst på Gamla kyrkplatsen, Östra Fågelviks kyrka.

MC-GUDSTJÄNST

27/8 11.00 MC-gudstjänst med svängigt komband, korv med bröd och fika samt gemensam MC-tur till Lundsbergs skola där vi får en guidad visning, Grava kyrka.

Domkyrkan

GUIDNING & TORNUPPSTIGNING

12/6–11/8 Dagliga guidningar på svenska och engelska.

TID: 19–23/6 11.00–19.00, övriga veckor mån–fre 12.30–19.00.

15.00 Tornuppstigning

Vid grupper på fler än 15 personer sker två uppstigningar, den andra cirka 15.30.

ÖPPETTIDER DOMKYRKAN

12/6–13/8

Mån–fre 9–19, lör 10–16,

sönd 10–18

Metakapellet

HELGÅLSBÖN MED MUSIK

17/6, 15/7, 19/8 18.00

SPÄNNANDE TEMAVANDRINGAR

15/6 16.00 I Selma Lagerlöfs värld

27/7 16.00 Konst, foto och poesi

3/8 16.00 Kring Esaias Tegnér

10/8 16.00 Kring stadsbranden 1865

17/8 16.00 Musik och musiker

24/8 16.00 Karlstads gatunamn

31/8 16.00 Hantverk & rörelser

VAR: Västra kyrkogården vid Nygatan nära stenbron

INFO: sandra.albertus@svenskakyrkan.se, 054-14 19 60

Öppet hus för äventyrare, djurälskare och superhjältar

Lekar, pyssel, tävlingar, "813QL-klubben", vattenlek, tipspromenader och mycket mer.

I caféet kan du köpa go'fika, frukt samt enklare lunch.

Varje dag har ett tema, till exempel Klet & kladd, Sagornas värld, Sport & utmaning och mycket mer.

Alla är välkomna och det finns aktiviteter för barn 0-12 år. Har du slutat åk 1 eller är äldre är det ok om du kommer med kompisarna.

Är du yngre kommer du i sällskap med vuxen.

NÄR: Mån-tor 13-29 juni 10.00-14.00

VAR: Grava församlingshem, Skönviksvägen 2, Skåre (Buss 8, Hpl Skönviksvägen)

INFO: Agneta Boman, agneta.boman@svenskakyrkan.se
054-53 62 25, svenskakyrkan.se/grava

SOMMAR I PARKEN

Kerstin Andeby och Peter Wangren uppträder med sång och musik och glädje för barn/familj. Hammarö församling bjuder på fika.

NÄR: Onsdag 14/6 18.00
VAR: Folkets park, Skoghall

Sommaröppet

för barn med vuxen tom 13 juli.
Lek, pyssel och överraskningar.

NÄR: Mån, tis och ons 13.00-17.00
VAR: Acksjöns kapell, Mariebergsskogen

NÄR: Tors 9.00-12.00
VAR: Vikenkyrkan

Promenera tillsammans

Måndagarna 19 och 26 juni, start igen 7 augusti

Tillsammans promenerar vi cirka en timme för gemenskap och en bra start av veckan.

SAMLING: 13.00 på kyrkbacken utanför Västerstrandskyrkan

KONTAKT: Ann-Marie Rundgren 076-825 98 83

Drop in-vigsel

Vi bjuder in till drop in-vigsel. Välkommen till en stund som är enkel, personlig och högtidlig. Glöm inte en giltig hindersprövning. Grava och Hammarö kyrka: Ingen föransmälan. Acksjöns kapell: föransmälan 054-14 14 00.

2/9 13.00-16.00 Hammarö kyrka
16/9 13.00-16.00 Grava kyrka
23/9 12.00-17.00 Acksjöns kapell, Mariebergsskogen

Barnrytmik

För barn 5-18 månader

Välkommen till en stund fylld av sång, närhet, rytmik och glädje tillsammans med ditt barn.

KONTAKT: Sandra Albertus, sandra.albertus@svenskakyrkan.se
054-14 19 60

NÄR: 3, 10, 17 och 24/8 10.00-11.00
VAR: Domkyrkans församlingshus

Akut samtalsstöd

• **Kyrkans familjerådgivning:** stängt 12/7- 26/7.

KONTAKT: 054-14 14 21 eller karlstad.familjeradgivningen@svenskakyrkan.se

• **Jourhavande präst:** 21.00-06.00 varje natt
KONTAKT: Ring 112

• **SamtalsAkuten** och **KAST Värmland:** öppet hela sommaren.

KONTAKT:
SamtalsAkuten: samtalsakuten@karlstad.se eller 054-540 11 00
KAST Värmland: kastvarmland@karlstad.se eller 0200-290 900

• **Krismottagning för män:** stängt 10-16/7 och 31/7-6/8.

KONTAKT: krismottagningenforman@karlstad.se eller 054-540 11 10

FOTO ALEX GRACOMINI/IKON

"Arken i parken"
Kyrkan flyttar utomhus. Alla åldrar välkomna. Uteleksaker finns på plats för de yngsta barnen.
NÄR: 19-22/6 och 26-30/6
10.00-13.00
VAR: Folkets park, Skoghall

FOTO GUSTAV HELLSING/IKON

Måndagarna 19 och 26 juni, start igen 7 augusti
Tillsammans promenerar vi cirka en timme för gemenskap och en bra start av veckan.
SAMLING: 13.00 på kyrkbacken utanför Västerstrandskyrkan
KONTAKT: Ann-Marie Rundgren 076-825 98 83

FOTO ALEX GRACOMINI/IKON

Obs! Ändringar kan förekomma, kontakta resp församling eller se dess webbplats.

Sommarkvällar i Västerstrandskyrkan

Underhållning, gemenskap, andakt och fika

14/6 18.00-19.30 Möten som ger hopp. Kom och möt landshövding Georg Andrén som berättar om möten med människor som trotsar orättvisor och inger hopp.

12/7 18.00-19.30 Blommande sommar och goda smaker. Åstorps handelsträdgård berättar om blommande växter, tipsar om vad man kan äta av egenodlat och visar blommor och örter.

16/8 18.00-19.30 Folkmusik, jazz & visa med Ekorre kompani: Rebecca Proba, Robert Henriksson och Kerstin Ekling Järvenhag.

Israel – en resa i ord och ton

Lasse Söderberg, diakon och Maria Rydberg, diakoniassistent och musiker berättar om sin resa till Israel hösten 2022.

Sommarbakelse och kaffe serveras.

NÄR: 4 juli 10.00-12.00

VAR: Grava församlingshem

SOMMARCAFÉ

Våffelcafé

15/6 11.00-13.00 Vikenkyrkan.
27/6-13/7 vardagar 11.00-16.00
Alsters sockenstuga.

Sommarcafé

Onsdagar 10.30-12.00 tom 9/8
Mariagården, Skattkärr.
20/6 och 25/7 10.30-12.00
Väse sockenstuga.

Ons-lör 28/6-6/8 11.00-17.00,
sön 12.00-17.00 Hammars gård.

Glasscafé

Torsdagar 6/7-31/8 15.00-19.00
Glasscaféet firar 10 års-jubileum,
Kronoparkskyrkan.

MUSIK I SOMMARKVÄLL

ALSTERS KYRKA

16/7 18.00 Skåre big band.
6/8 18.00 Gitarrduo Stilnovo.

DOMKYRKAN 18.00

5/7 Bohumir Stehlik piano.
12/7 Anders Stävarby vissångare.
19/7 Per Bäcker trio.
26/7 Teresia Alm oboe, Viveca Olofsson piano.
Orgelkonserter 18.00
30/7 Henrik Alinder, Falun.
6/8 Benjamin Åberg, Västerås.
13/8 Katharina Hieke, Wien.
20/8 Stefan Fred, Norrköping.

GRAVA KYRKA 18.00

24/6 Bertil Andersson, Anna Andersson Blomqvist och David Andersson, sång, piano och trumpet.

5/7 Trio Nuit, Jakob Silverio violin, Erik Johnsson cello, Richard Take piano.
12/7 Evergreens, Lars Larsson, Conny Söderström, sång och piano.
19/7 "När solen skiner så milt om kvällen och gulrött skimmer i gräset stå", Johanna Agnarsson sång och saxofon, Oskar Lindström, piano.
26/7 "Mitt innersta rum", Lasse Sigge-lin sjunger och berättar.

HAMMARÖ KYRKA

21/6 19.00 Konsert med kvartett ur Wermlands operas orkester.
Tors 19.00

6/7 "Naturens skiftningar", Anna Tunström sopran, Fredrik Helgesson baryton, Lisbeth Vecci violin, Ylva Holmstrand piano.

13/7 "Från jazz till visa", Magnus Dölerud saxofon, Johan Gund piano, Hans Backenroth bas.

20/7 "Jorden runt på en kväll", Anna Rydberg sång, Emma Samuelsson cello, Maria Carlsson piano.

27/7 "I denna ljuva sommartid", Anna Larsson sång och gitarr, Karl Wallmyr trumpet och piano, Boel Mogensen bas och sång, Jonathan Bondesson flamencogitarr.

KRONOPARKSKYRKAN

Ons 19.00 fikaservering från 18.30
5/7 Sanna Andersson sång och Erika Olsson Hallberg piano.

12/7 "Visor i tid och otid", Rune Blidh, trubadur och författare.

19/7 Berit Karlsson sång, allsång och dragspel.

26/7 Sofia och Anders Göthblad sång och ackompanjemang.

2/8 Johanna Agnarsson och Oskar Lindström sång och musik.

9/8 "Sommarbris på vårat vis", Per-Thomas Eriksson och Pasi Pasanen fiol, dragspel/ackordeon, nyckelharpa och sång.

16/8 Viveca Olofsson piano, Teresia Alm Bylund oboe.

23/8 Pär Kunze flöjt och saxofon, Erika Olsson Hallberg piano.

30/8 Hammarö manskör.

NORRSTRANDSKYRKAN

6/7 18.00 Jordgubbskväll, Norrstrands kyrkokör, Kajsa Liljegren.

11/7 18.00 Operakonsert, Sabina Bisholt sopran, Rebecca Fjällsby mezzosopran, Ludvig Ryberg tenor, Ole Aleksander Bang tenor, Helena Strömberg piano.

20/7 18.00 "Att vandra, vila och möta tro i Japan", Hans Kvarnström.

27/7 18.00 Helena Bäckman och musikvän, viola och sång.

3/8 18.00 Jazzmusik med Johan Gund Trio, Johan Gund piano, Alfred Lorinius kontrabas, Antti Ojala trummor.

NYEDS KYRKA

9/7 18.00 Emelie Rose med musiker.

23/7 18.00 Musikalpärloer med Agnes Christensson och Pär Jorsäter.

SKOGHALLS KYRKA

Tors 19.00

29/6 "Från Bach till Benny Andersson", Helena Engardt sång och piano, Anders

Modig cello.

24/8 Sommarmusik, Wermland operas orkester.

VIKENKYRKAN

Servering av cider och snacks.

14/6 19.00 "Du är släkt med stjärnor och nattviol", Charlotta Hansdotter och Vikenkyrkans sångensemble.

9/7 18.00 "Hela vägen hem", Mona Nylin sjunger egna, finstämda låtar.

30/7 18.00 Sound of Music, Kristina från Duvemåla, Chess mm, Agnes Christensson sång, Pär Jorsäter piano.

VÄSE KYRKA

Tors 18.00

3/8 Natalja Lehmann pianokonsert.

10/8 Folkmusik, Johnny Larsson orgel, Pär Kunze säckpipa.

17/8 Jazzigt & svängigt med Hans Backenroth och vänner.

24/8 Orgelkonsert, Martin Hasselgren.

31/8 Birgitta Ekängen och Börje Wenersvärd piano/orgel och flöjt.

ÄLSVBACKA KYRKA

2/7 18.00 Trio MEA.

30/7 17.00 Lina Nilsson och Elisabeth O'Connor.

ÖSTRA FÅGELVIKS KYRKA

Tors 18.00

13/7 Stilnovo, Oliver Åhslund och Federico Caö duogitarr.

20/7 Sång och pianoafton, Ulrika Wiström och Susanna Jonstol.

27/7 Trubadur Lasse Siggelin, sång och gitarr till egna sånger om livet.

Att bli pensionär är också ett jobb

Text: Cecilia af Jochnick | Bild: Jessica Segerberg

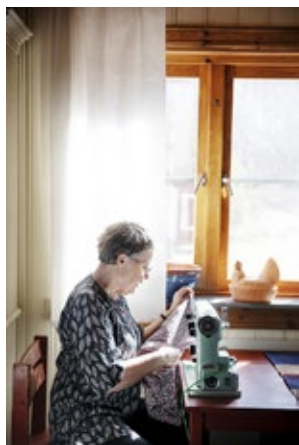

– Det var väldigt skönt till en början, särskilt söndagseftermiddagar då jag slapp planera för den kommande veckan. Det kändes också bra att slippa skriva en massa rena dumheter och självklarheter. Det blev mer och mer av den varan mot slutet av min lärarkarriär .

När Sven-Arne Kraft i Väse gick i pension blev han en av numera 2,3 miljoner svenska pensionärer. Varje år lämnar över hundratusen svenskar arbetslivet och får sin intjänade pension som huvudsaklig inkomst.

Sven-Arnes hustru Ellen Kraft valde att gå några år tidigare än sin man, redan vid 61 års ålder.

– Vår dotter Lena fick en tjänst i Bryssel som innebar många timmars arbete per vecka och hennes man studerade. Samtidigt hade de småbarn, så det passade bra att jag gick i pension för att rycka in med stöttning och pendla mellan Väse och Bryssel.

Detta att jämföra med mig själv som gjorde en mera glidande övergång, från heltidsanställning till kontrakterad frilansskribent. Eftersom jag varit egen företagare tidigare i livet var friheten i arbetstider och frånvaro av chefer ingen nyhet, men nu behövde jag ju inte ragga jobb eftersom pensionen flöt in på kontot varje månad.

Att gå i pension är en av de stora omställningarna i livet, ändå talas det inte så mycket om den mentala delen. Jag jämför den gärna med att bli förälder, en total omkastning av livet som man uppfattat det tidigare och trots att det inte är okänt blir man ofta överraskad över hur annorlunda det blir mentalt. Forskningen har tittat på övergången från arbetsliv till pensionärlivet och delar in processen i fyra faser som individen tar olika tid på sig att gå igenom.

Fas ett är grönbetesfasen – *frihet!* Inga tider att passa, inga måste med rutiner, man kan göra saker lite när man vill. Många köper husbil – den vanligaste köparen är 60-plus. Livet leker.

Själv märkte jag det mest på att jag blev dagvill – det spelar just ingen roll om det är vardag eller helg, jag planerar min tid efter vad jag vill göra och en sen kväll gör inget eftersom jag kan sova hur länge jag vill.

– För mig handlade det inte om friheten för jag fick andra uppgifter, säger Ellen som alltså direkt efter att hon lämnade jobbet som forskollärare istället blev au-pair i Bryssel...

Det blev 30 resor på sju år och varje gång stannade Ellen 14 dagar – tre veckor utomlands.

– Det var en bra tid, jag fick göra nytta, förkovra min franska och Lena och jag gjorde många trevliga utflykter med barnen.

Under tiden jobbade Sven-Arne vidare som högstadielärare i Kristinehamn.

– Min mamma hade börjat bli skröplig och behövde mig och nu kunde jag ägna mycket tid åt henne när jag ändå var ensam hemma, säger han.

Men sedan kom då pensionen även för honom – och den första upplevelsen var just friheten.

– Nu kunde ju jag åka med till Bryssel emellan-åt också.

Men sedan började också avigsidorna med det fria livet märkas, fas två eller det som i forskningen betecknas med tre F: förlust, förstämning och förfall.

– Telefonen ringde inte så ofta och om nu söndagkvällarna var härliga så kunde jag sakna fredagarna. För även om jag gillade mitt jobb var det en speciell känsla med fredagar. Jag upptäckte också att jag saknade det där vardagspratet med arbetskamraterna och jag saknade mina elever, det är arbetsamt men kul att jobba med tonåringar, säger Sven-Arne.

EFTERSOM MAN GJORT SIG AV med rutiner i den där frihetsfasen blir man plötsligt i fas två medveten om att man inte längre har den där självklara tillhörigheten. Man vet inte vilket syfte man har med sitt liv, man har tappat den makt man hade i arbetslivet och många av de relationer man haft gick genom jobbet och är nu borta... dessutom börjar krämporna samlas. Som tant upptäckte jag fenomenet ”nyckelhålsinkontinenten”. En märklig åkomma som innebär att jag måste uppsöka en toalett senast 30 sekunder efter jag satt nyckel i låset, det brukar vara hög igenkänning på detta hos jämnåriga tanter.

Kroppen stelnar till och balansen blir tydligt sämre. Man byter höfter och knän, skaffar hörapparat och opererar in nya linser allt eftersom gråstarren sprider sig...

Fas två är inte rolig, det mest jobbiga är kanske att det inte talas om den – man tror att man är ensam om att inte vara jättelycklig över pensioneringen fast deppigheten bara är en naturlig del av processen. Den brukar gå över av sig själv, man

blir helt enkelt less på att vara less. Livsandarna börjar röra på sig och man går in i fas tre – nyorienteringen. Då handlar det ofta om att lära sig nya saker, att börja studera eller att engagera sig i olika samhällsfrågor för att göra nytta.

Sven-Arne åtog sig sekreterarrollen i Väse-Fågelviks SPF.

– Det känns meningsfullt och genom föreningen har vi också fått nya vänner. Skattkärr hör ju också till oss och där finns folk vi inte kände innan.

PENSIONÄRER SÖKER SIG också gärna till bokklubbar, vi tre som samtalar om detta med pensionsomställningen är alla med i olika bokklubbar. Ellen målar akvarell med ett gäng likasinnade och utvecklar sin syförmåga. Både Ellen och Sven-Arne är dessutom med i matgång som har setts regelbundet och betytt mycket.

Jag som fattigpensionär har upptäckt att universitetsstudier är gratis, så halvfartskurser i intressanta ämnen letar jag ständigt efter. Det började med *Moralens ursprung* vid Karlstads universitet och sedan har det blivit bibelstudier, låtskrivande och musikteori. Och så dragspelandet – aldrig hade jag väl trott att jag skulle gilla dragspel, men det har blivit en last som jag uppenbarligen delar med andra silvverävar om man tittar på deltagandet i kurser. Mig har intresset fått att köra 250 mil enkel resa till Sydfrankrike för att få undervisning på heltid – och jag som inte ens kan franska!

Fas tre är alltså utvecklande och mynnar förhoppningsvis ut i fas fyra. Då har man återfunnit sitt syfte, man har erfarenhet och kunskap nog att välja vettiga vänner och aktiviteter – aktiviteter som ger nya sociala sammanhang med nya vänner, även om man inte ska förneka att den vanligaste mötesplatsen för dessa vänner är på begravningsgården.

– Ja, det är lite sorgligt att det glesnar i släkten, säger Ellen. Men samtidigt blir det också ytterligare en påminnelse om att ta vara på dagen och glädjas åt mötena med människor. ●

Kanske blir det inte så många timmars sömn men desto mer skratt. Från vänster Freja Strandmark, Elsa Gustavsson, Louise Evermark och Alice Bjureld.

Fyrtio tonåringar sover över i Domkyrkan

I morgon konfirmation men först en alldeles egen natt i Domkyrkan.

Med kompisar och kurragömma.

– Det är en mäktig känsla och ett udda ställe att sova. Vi är dom enda som gör det, berättar Manne Moberg, ung ledare för äventyrskonfirmanderna i Karlstad.

Text: Helena Söderqvist | Bild: Linn Malmén

Han var med redan förra året, då som konfirmand, och vet vad som väntar. Liggunderlagen ska ut och platsen utses med omsorg.

– I år ska jag sova under stjärnorna.

Killarna från Ulvsby väljer mellan sakristian och ena korsarmen. Det får gärna vara lite avskilt, tycker de, medan andra ser fram emot att trängas mellan bänkarna.

– Det här är nog typ det roligaste på hela äventyrskonfan, att få sova på ett ställe där man inte borde få sova, stiga upp i tornet, se film, leka kurragömma i natten och bara vara tillsammans.

Så mycket sova kanske det inte blir.

– Vi lägger oss när vi lägger oss, konstaterar Kixi.

Hon är gruppens församlingspedagog och heter egentligen Kristina Eriksson, men här är hon bara Kixi.

Domkyrkan fylls av spänning, pirr och skratt i en salig röra. En upplevelse som räcker betydligt längre än det dygn som just har börjat.

– Vi gör det här för att kyrkan ska bli deras, säger Kixi och tillägger halvt på skämt, halvt på allvar; vi har lovat att städa och sköta oss.

För det var ingen självklarhet att förverkliga idén om att låta 40 tonåringar inna Domkyrkan nattetid. Att bo över i Kroppskärnskyrkan är en sak, Domkyrkan en helt annan.

– Ungdomar lyfts när de får förtroende, vet Kixi.

Hon och prästen Katarina Bergdahl stod på sig. De ville ge sina konfirmander den här upplevelsen.

Första övernattningen var 2019, innan pan-

demin kom och stökade till det. Äventyret gick mer än bra och blev just den där avslutande gemensamma upplevelsen som de sökte efter, där under kupolen i stiftets största kyrka natten innan konfirmationen.

Äventyrskonfan innehåller många olika sorters utmaningar, det här är bara en av dem, förklarar Kixi.

Gruppen har träffats en helg i månaden sedan i höstas och förutom undervisning och samtal om livsfrågor har de utmanat sig själva på skidor i Brånäs, samarbetat på Bodaborg, stått på scen, hoppat på studsmattor, spelat golf och åkt hundspann.

– Ett år som gett både nya insikter och åsikter.

De unga ledarna Maja och Manne jämför med sina nio grundskoleår.

– Det här är så annorlunda mot skolan, även om vi är här för att lära oss saker, blir det en annan gemenskap och man möter nya människor.

– Det frivilliga är viktigt, tror jag, det formar gruppen, säger Manne.

Många av konfirmanderna säger visserligen att de är här för att någon annan tycker att de ska vara det. Kanske farmor, mamma, pappa, äldre syskon eller kompisar som rekommenderat dem att gå i konfa, men det är ändå 15-åringens egna beslut. Alla som sätter sig runt borden och diskuterar livet och döden har kommit av egen fri vilja.

– Det blir oftast väldigt bra samtal, även om svåra saker. Ledarna är duktiga på att få i gång pratet, tycker Manne och Maja. Vi sitter i små grupper och det är alltid unga ledare med.

Senaste lektionen handlade om döden. Äventyrskonfirmanderna utgår under året från Frälsarkransen (ett radband med pärlor som symboli-

serar olika aspekter av den kristna tron, reds anm) och vid förra samlingen var det dags att ta sig an den svarta nattpärlan. Men också den vita uppståndelsepärlan.

– Det är inte roligt att prata om döden men viktigt, den gäller ju alla, säger Manne.

Han tycker att kyrkan törs gå in i detaljer och känslor på ett annat sätt än skolan.

– Där pratas det aldrig förebyggande, döden berörs bara om det händer något.

För inte alls länge sedan dog en tjej på hans högstadieskola. En tung erfarenhet för alla.

Att rusta sig för livet och få tid att prata om sånt som kanske inte tar så stor plats i andra sammanhang är ett av konfaårets allra viktigaste mål, förklarar Hanna Wessmark, samordnare för konfaarbetet i Karlstad pastorat.

Hon är, tillsammans med prästen Katarina Bergdahl och pedagogen Mirjam Öberg, ansvarig för Mersmak, Karlstads gemensamma satsning på ett brett utbud av konfagrupper.

– Vi har haft en stor och kreativ process runt konfirmandarbetet i Karlstad.

Pastoratets församlingar plus Grava samarbetar sedan 2008. Alla 14-åringar bjuds in och kan välja var de helst vill gå och vilken inriktning. I höst erbjuds 14 olika grupper, hälften med temat inriktning.

– Vi har en samsyn kring vad som ska ingå och det finns en gemensam handlingsplan i pastoratet.

KONFAÅRET I KARLSTAD rör sig runt de stora livsfrågorna – hur ser kärleken ut, finns Gud, vem är jag, duger jag, vad händer efter döden?

Ämnena är uppdelade i identitet, relationer, världen och tron.

– Syftet är att vända och vrida på de här frågorna. Vi gör det inom den kristna ramen.

Någon kontroll av kunskap jämförbar med forna tiders förhör av instiftelseord och trosbekännelse existerar inte. Hanna betonar gemenskap och kärlek.

– Vi lär ut medmänsklighet och alla människors lika värde, vi berättar om Gud och vår tro: att du är värdefull, älskad och aldrig ensam.

Det behövs mer i samhället av det kyrkan erbjuder – inte mindre, tycker hon.

– Konfa är en unik möjlighet att möta tonåringar och prata om livets allra viktigaste frågor. Men vi behöver jobba på strategin för att nå fler.

Karlstad klarar sig bra sett i ett nationellt perspektiv, men antalet som väljer att konfirmera sig minskar, särskilt tydligt blev tappet under pandemin då antalet för första gången kröp under 50 procent.

– Siffrorna oroar mig. Det är viktigt att ta sig tillbaka, att hälften av de döpta också vill konfirmera sig.

För att nå dit satsar kyrkan på extra marknadsföring – handskrivna kuvert, bussreklam, inlägg på sociala medier, en folder hem – variation behövs för att nå ungdomarna och deras föräldrar.

Att lära sig om den kristna tron kombineras med aktiviteter och olika inriktningar – fiske, fotboll, golf, teater, äventyr, Polenresa... listan är lång och har så varit i många år.

– Det måste göras med kvalitet. Att jobba nära våra samarbetspartners är viktigt och att välja grupper efter den kompetens som finns i församlingarna.

Hanna skulle till exempel gärna vilja erbjuda gaming-konfa men har inte hittat någon bra samarbetspartner än.

Pastoratet planerar framåt, ambitionen är att nå fler konfirmander.

– Vi vet att vi har en bra verksamhet. Ungdomarna är sedda och lyssnade på hos oss, vi hjälper dem att hitta vägar till ”vem är jag”. ●

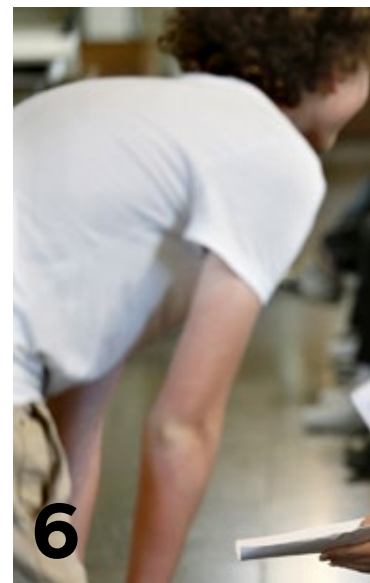
1. Jenny Westling är gruppens präst, i morgon konfirmerar hon de 26 äventyrskonfirmanderna. "Att få förmedla hopp och att vi finns för varandra känns väldigt viktigt", säger hon.

2. All konfa är gratis – läger, mat, aktiviteter och resor. En medlemsförmån i Svenska kyrkan.

3. Efter pandemin fanns ett enormt sug efter att få vara samman, konstaterar ledarna Elin Magnusson, Engla Persson, Gry Rönnerfjäll och Vilma Ericsson.

4. Från vänster Gustav Skarman, Felix Larsson och Love Enyck Emilsson.

5. - Det här är ett udda ställe att sova, känslan är mäktig, tycker Manne Moberg.

6. Maja Sten var konfirmand förra året. Hon valde att stanna kvar i kyrkan som ung ledare.
– Vi gjorde så många roliga grejer under konfaåret och träffade nya kompisar. Jag ville uppleva det igen men som ledare, säger hon .

Konfa i Hammarö

I år erbjuder Hammarö tre olika konfagrupper. Inriktningarna är sång och musik, film samt äventyr. Samtliga börjar vecka 36.

Här kan du läsa mer om konfa på Hammarö: svenskakyrkan.se/hammaro/konfirmand

Anmälan är öppen och görs via hemsidan.

Konfa i Karlstad

Det finns 14 olika grupper att välja bland för dem som bor i Karlstad. Grupperna är uppdelade på sommar, vardag, helg och tema.

Alla konfirmander åker på övernattningsmen i olika omfattning. De teman som erbjuds i år är mänskliga rättigheter, fiske, fotboll, skidor, scen, golf, äventyr, "orka bry sig" samt jägarkonfirmand.

Här kan du läsa mer om konfa i Karlstad:

svenskakyrkan.se/karlstadspastorat/konfa

Anmälan till jägarkonfirmand stänger 30 juni, övriga stänger 30 augusti.

Det är alltid med i konfan...

...vilken sorts konfagrupp man än går i:

- Minst fyra lägerdygn
- Gudstjänstbesök
- Sex olika teman: Kärlek, Jag & identitet, Jesus, Gud, Ande, Vi och vår omvärld.

I varje grupp finns präst och församlingspedagog samt unga ledare.

7. Konfa är en unik möjlighet att möta ungdomar.

– Vi gör det här för att kyrkan ska bli deras, säger församlingspedagog Kristina Kixi Eriksson

8. – Mina föräldrar tyckte att jag skulle gå och jag valde samma som min bror. Det har varit kul att göra saker, inte bara sitta och lyssna. Jumpyard var nog det roligaste, säger Oskar Kullander.

9. Kompisgänget Johan Nordin från Karlstad, Oskar Kullander, Elias Olsson, Olle Ageland och Arvid Dahlstedt från Ulvsby.

Tid för ordtvätt

Text: Helena Söderqvist | Bild: Marcus-Gunnar Pettersson

Det kristna budskapet har hållit sig existentiellt relevant i 2000 år men språket har inte alltid hängt med sin tid. Vissa begrepp har till och med blivit förstörda, menar biskop Sören Dalevi. De behöver in i tvättmaskinen och bli rena för att kunna brukas igen. Här fortsätter hans guidade tur genom den kristna språkdjungeln. Dags för ondska, synd och satan.

”Människorna fortsatte att vara elaka mot varandra. De brydde sig varken om varandra eller naturen. Och Gud såg att ondskan på jorden var stor.” – Berättelsen om Noa i Barnens bästa bibel (bild s 50-51).

Sören tipsar:

Läs, lyssna, se mer om ondska, synd och satan.

Barnens Bästa Bibel, berättelserna om Ormen, Kain och Abel, Noa och Babels torn finns på sidorna 36-67. Tio Guds bud finns på sidan 138.

Harry Potter, JK Rowlings sju fantasyromaner om gott och ont i trollkarlsvärlden. Böckerna har filmats och en nyproducerad tv-serie planeras.

Narnia-böckerna speciellt Häxan och lejonet, av CS Lewis.

Sagan om ringen-böckerna, av Tolkien.

ONDSKA

– Ondska finns inom oss. Ingen föds rakt igenom ond eller god. Vi har båda sidorna och kan förhålla oss till det, säger Sören.

Han kallar det ett allmänmänskligt villkor.

– Människors förutsättningar är olika men vi har alltid ett val. Vi kan välja det goda.

Kampen mellan gott och ont började redan i Första Moseboken. Och den pågår fortfarande.

Ibland ligger människor bakom det onda som sker men lika ofta händer oförklarliga saker som sjukdom, olyckor och naturkatastrofer. En stark tanke i kristen tro är att Gud aldrig vill ont eller är orsak till det onda. Fantasyförfattare som Tolkien, CS Lewis och JK Rowling har en unik förmåga att ta ondskan på allvar och sätta ord på den. ●

SYND

– Synd är att göra fel mot andra men också mot sig själv. Synd handlar inte primärt om moralism utan om hur vi behöver bete oss för att få vår gemensamma vardag att funka, säger Sören.

Begreppet synd är centralt i Bibeln men det är inte en religiös term utan ett ord som betyder ”att göra fel”. Det kan handla både om kollektiva och individuella fel.

Awon, det hebreiska ordet för synd, betyder förvridet, en gren som växt fel och vrider sig. Det är en bra bild för att förstå, tycker Sören. Han använder också sporttermen ”att missa målet”.

– Gud vill väl men det slutar fel. Alla människor syndar och bidrar till eländet i världen. Vi är inte enbart goda och okomplicerade.

Han tar några berättelser från Bibeln som exempel:

– Människorna får hybris och bygger Babels torn, avundsjukan mellan bröderna Kain och Abel slutar med mord, Noa super – ja, det skiter sig på så många sätt.

Däremot har synd inte så mycket med privatmoral att göra. Betydelsens av ordet har förändrats och förvandlats, säger Sören. Och det gäller särskilt sex och alkohol.

– Allt som var roligt kallades synd. Folk fick knappt lukta på en lättöl.

Men det måste ses i sitt sammanhang, menar han. Människor söp ihjäl sig, levde i misär, våld och kriminalitet ökade. Det fanns en tanke om att skapa bättre förhållanden genom en syndakatalog med levnadsregler.

Och det var mycket som skulle undvikas: svära, supa, röka, snusa, dansa, gå på bio, spela kort, sminka sig, ha sex före äktenskapet eller, Gud förbjude tanken, med en person av samma kön.

SATAN

– Satan eller djävulen blir ondskan personifierad. Men djävulen tar inte så stor plats i tidig kristendom, utan kom först på medeltiden, berättar Sören.

Satan är hebreiska och betyder motståndare. Djävulen har grekiska rötter och kommer från ordet diabolos som betyder det som splittrar – motsatsen är symbolos, det som enar.

Behovet av att personifiera ondskan kommer när tio Guds bud helt är satta ur spel, menar Sören, när ondskan blir så omfattande att det människorna gör inte går att ta in, till exempel krig, terroråd, folkmord. Att prata om djävulens verk gör det ofattbara aningen mer greppbart.

– Det blir en ondska som får personliga dimensioner. När vi ser ett Auschwitz, ett Bucha eller ett Izium – där inga normer längre råder, där människan utför bestialiska saker, då är djävulsbegreppet användbart, säger han. ●

Men i dag då, vad ser du som vår tids synder?

– Att vi blivit så individualistiska och egoistiska. Att vi sätter jaget före laget. Individualismen håller på att förgöra oss.

Han ser också hur vi, inte minst på sociala medier, missförstår med flit och driver hat mot varandra. Hur människor hanterar hotet mot klimatet hör också hit, alla har ett ansvar.

– Vi kan inte säga att klimatkrisen inte angår oss.

Sören tycker att andemeningen i de tio budorden är bra hjälpmedel för att bygga ett samhälle där alla kan leva och verka. Att inte döda, vara otrogen, stjäla och ljuga, att tänka gott om andra och mota bort de avundsjuka tankarna är budord som är lätta att förstå än i dag, men vad betyder det att inte missbruka Guds namn?

– Att inte använda Guds namn för att legitimera sjuka sammanhang, ta till exempel höger-

extrema kristna, 40-talets nazipräster eller Knutby, och se nu hur den ryske patriarken Kirill försvaret kriget i Ukraina.

Att helga vilodagen är en annan ålderdomlig formulering.

– Det har ibland tolkats så att folk knappt fått andas på söndagar men meningen är ju att vi ska se till att vila, att ha minst en ledig dag i veckan.

Återhämtning, det som psykologer predikar för att förebygga stress och utmattning, fanns redan på Mose tid i form av tredje budet.

– Tio Guds bud är ett sätt att hjälpa oss att välja det som är bra både för oss själva och andra. Buden sätter ramarna för hur vi ska bete oss, det är en kollektiv tanke för att samhället ska funka i det vardagliga. ●

I nästa nummer: Sören Dalevi förklarar de kristna begreppen uppståndelse, evigt liv och tro.

Årets Walk for Future-vandring går från riksgränsen i västra Värmland till Vadstena.

Värmlandsprästen Hans Kvarnström och vandringsledaren diakon Annika Spalde är några av pilgrimerna. Förra året vandrade de under fyra veckor från Åbo i Finland till riksdagshuset i Stockholm för att lyfta klimatfrågorna inför valet. Året dessförinnan gick färden hela vägen till klimattoppmötet COP26 i Glasgow, en sträcka på 170 mil.

FOTO EMANUEL ERIKSSON

Den 5 augusti startar pilgrimsvandringen Pilgrims walk for future vid riksgränsen i västra Värmland. Därifrån går vandringen sedan under fyra veckor genom skog och över sjöar för att sedan avslutas i Vadstena.

– Vi går för klimatet och för biologisk mångfald, det är ett sätt att skicka ett budskap till omvärlden och samtidigt få tid för reflektion, säger Annika Spalde, diakon och vandringsledare.

Vandring för hela jorden eller för att hela jorden

Text: Peter Pasalic Östborg | Bild: Jocke Lagercrantz

Den traditionella pilgrimsvandringen, att röra sig mot ett tydligt mål på leder där människor vandrat genom historien, blir genom *Pilgrims walk for future* ett sätt att ta sig an framtiden och de hot vi ser i dag.

– En pilgrimsvandring är både en inre och en yttre resa, man tar sig från en punkt till en annan men får också tid att blicka inåt och bearbeta tankar och känslor ensam och tillsammans med andra, berättar Annika och fortsätter:

– Vi kombinerar den långa tradition av pilgrimsvandring som finns i kyrkan med ett viktigt budskap till oss själva och till samhället.

Pilgrims walk for future startade som en rörelse inom Svenska kyrkan, men i dag är det en bredare rörelse med fler kyrkor, organisationer och individer involverade.

De senaste åren har rörelsen genomfört flera vandringar, bland annat år 2021 då en grupp gick från Vadstena till klimattoppmötet i Glasgow – en vandring på 170 mil som tog 103 dagar.

– Vi är en del av en internationell rörelse. Till COP26 i Glasgow gjordes pilgrimsvandringar från många länder. En viktig del i detta är känslan av att inte vara ensam. Vi är många och en del av något större, säger Annika.

Att utgå från en viktig fråga och använda pilgrimsvandringen för att både väcka uppmärksamhet och för

egen reflektion kring ämnet är inte något nytt för henne. Det var faktiskt så hon kom in i pilgrimsrörelsen. Som aktiv i *Kristna Fredsrörelsen* arrangerade hon fredsvandringar, liknande de klimatvandringar hon gör nu.

– För mig är det mer lockande att gå *för* något än att bara gå *till* något, säger hon.

ÅRETS VANDRING STARTAR i västra Värmland den 5 augusti och går sedan genom Värmland, över Väneren, genom Västergötland och över Vättern med målgång i Vadstena den 2 september.

Deltagarna går till fots men tar båt över de stora sjöarna. Vandringen har rubriken *Hela jorden* och särskilt fokus ligger på frågan om biologisk mångfald. Gruppen kommer att övernatta i församlingshem längs vägen, och det finns plats för fjorton personer på övernattningarna. Men den som vill följa med en dag, eller delar av en dag, kan haka på genom att komma till samlingsplatsen för dagen klockan kvart i nio (schema och mer information, se sista sidan).

Varje dag ska ungefär två mil tillryggaläggas och under dagarna finns också tid för samtal, bön och gudstjänst.

– I år kommer vi ju ha biologisk mångfald i bakhuvudet hela tiden. När vi går är det enkelt att också stanna upp och se hur det ser ut där vi är. Hur är mångfalden i skogen?

säger Annika och berättar att Världsnaturfonden, WWF, kommer att vara med under delar av vandringen.

DE POLITISKA KRAV som *Pilgrims walk for future* har är samma som *Fridays for future*-rörelsen. Det handlar om att ta jordens klimatnödläge på allvar, en uppmaning som riktas både till makthavare och till deltagarna själva. När det gäller biologisk mångfald specifikt handlar uppmaningen om att Sverige måste följa den konvention som undertecknades i december 2022.

– Biologisk mångfald är en ödesfråga. Den går hand i hand med klimatfrågan på många sätt; och vi vill helt enkelt rikta strålkastarljuset på att Sverige redan åtagit sig att ta stort ansvar. Nu måste vi leva upp till det, säger Annika.

VARJE FREDAG kommer pilgrimsvandrarna ansluta sig till befintliga *Fridays for future*-manifestationer eller arrangera egna sådana. Förhoppningen är också att man under resans gång ska kunna träffa lokala organisationer och människor som gemensamt vill samtala och manifesteras för en hållbar framtid.

– Jag hoppas att många kommer vilja vandra med oss, även om man inte går hela vägen. Jag tycker själv att det är ett fantastiskt sätt att med kroppens rörelse visa, både för sig själv och för andra, att klimat och miljö är livsviktiga frågor.

Om man aldrig har pilgrimsvandrat men vill testa att vara med på denna vandring, vad har du för tips då?

– Vi går ju ett par mil per dag, så det kan vara bra att testa det innan. Och se till att gå in skorna ordentligt. Sen kan det vara påfrestande att leva nära andra människor under en längre tid. Man lär känna både sig själv och andra och det kan man behöva förbereda sig på mentalt. Men framför allt är tipset att man ska testa, om inte hela vandringen så att hänga med en dag, eller en timme! ●

PILGRIMENS SJU NYCKELORD

Pilgrimens sju nyckelord har formulerats av prästen Hans-Erik Lindström i en bok med samma namn från 2015. Annika Spalde betonar att orden också har väldigt tydlig koppling till klimat- och miljöfrågorna. Orden kan inspirera den som väljer att pilgrimsvandra, men även alla andra till reflektioner och tankar om levnadsvanor.

FRIHET att leva utan krav med fokus på det nödvändigaste.

ENKELHET som blir självklar när man bara har det man kan bära.

TYSTNAD som ger frid.

BEKYMMLERSLÖSHET att ta dagen som den kommer, ett steg i sänder.

LÅNGSAMHET som ökar närvarokänslan.

ANDLIGHET som söks i samtal och möten på vägen.

DELANDE som bygger gemenskap.

Kom med på vandring för att hela jorden – baka på en timme, en dag eller mer

Pilgrimsvandringen "Hela jorden" arrangeras av Pilgrims walk för future och går från riksgränsen i västra Värmland till Vadstena, 5/8-2/9.

VANDRINGEN BÖRJAR MED att norska pilgrimsvandrare möter upp vid gränsen väster om Skillingsfors. Den som vill vara med en dag, eller kortare än så, kan på webbplatsen walkforfuture.se se var gruppen har övernattnat, ta med matsäck och vara på plats klockan 8.45. Vandringarna avslutas ungefär klockan 17 varje dag. Läs mer på sidorna 22-23. ●

Vandringsschema

- 5/8: Riksgränsen-Skillingsfors/Skillingmark gympasal, 11 km
- 6/8: Skillingsfors/Skillingmark gympasal-Järnskogs kyrka, 22 km
- 7/8: Järnskog kyrka-Älgå kyrka, 28 km
- 8/8: Älgå kyrka-Glava kyrka, 20 km
- 9/8: Vilo- och aktivitetsdag med präst och musiker Leif Nahnfeldt i Glava kyrka
- 10/8: Glava kyrka-Sölje bygdegård, 17 km
- 11/8: Sölje bygdegård-Gillberga kyrka, 28 km inkl buss
- 12/8: Gillberga kyrka-Kila kyrka, 23 km
- 13/8: Kila kyrka-Säffle Equmeniakyrka, 14 km
- 14/8: Säffle Equmeniakyrka-Botilsätters kyrka, 21 km
- 15/8: Botilsätters kyrka-Millesviks kyrka, 16 km
- 16/8: Millesviks kyrka-Ekenäs gästhamn, 20 km
- 17/8: Ekenäs gästhamn-Lurö, reguljärtrafik kl 10.00
- 18/8: Lurö-Eke kapell
- 19/8: Eke kapell-Sunnersberg
- 20/8: Sunnersberg-St Sigfrids kyrka Lidköping
- 21/8: Lidköping-Husaby
- 22/8: Husaby-Skara
- 23/8: Skara-Varnhem
- 24/8: Vilodag i Varnhem
- 25/8: Varnhem-Gudhem
- 26/8: Gudhem-Tiarp församlingsgård
- 27/8: Tiarp-Kungslena församlingshem
- 28/8: Kungslena-Klämmesbo pilgrimshärbärge
- 29/8: Klämmesbo-Hjo församlingshem
- 30/8: Hjo-Mölltorp församlingshem
- 31/8: Mölltorp-Karlsborg församlingshem
- 1/9: Karlsborg-Motala
- 2/9: Vadstena

MER INFORMATION och möjlighet att anmäla sig till vandringen finns på walkforfuture.se

